

På forvaringsanstalten og særfængslet i Horsens er man inde i en ret omfattende humaniseringsproces. Betydelige reformer er blevet gennemført i de senere og nye er på vej. En forældet byggestil og mangel på personale og bevillinger vanskeliggør reformarbejdet, og i forhold til det idelle er der ofte tale om nødløsninger. — Men i mange tilfælde er det gode nødløsninger.

De indsatte har for nylig få et en talsmandsordning, som giver dem håb om medindflydelse. Man vil forsøge at etablere to fællesnævn, og inden længe vil man sikkert indføre en delvis ophævelse af brevcensuren. Samtidig er man positivt indstillet overfor om ikke fuld tarifløn i hvert fald højere aflønning, og justitsministeriet har nedsat et udvalg, der skal undersøge de meget omtalte forhold vedrørende den tidsubestemte strafs nedbrydende virkning. Man taler endog om demokrati på arbejdspladsen.

Alle disse reformer er et led bestrebelse på at skabe et socialt menneskeværdigt liv indenfor murene, og de nye retningslinier indføres i erkendelse af, at frihedsberøvelsen i sig selv er straf nok.

Men hvordan vurderer de indsatte de påtænkte reformer, og hvad siger de om forholdene på forvaringsanstalten?

For at fa belyst disse forhold, og ikke mindst for at de indsatte kunne fa lov til at rejse kritik, samlede Horsens Folkeblad et panel bestående af repræsentanter for alle de implicerede parter. Panelet bestod af overlæge Jan Sachs, fængselsinspektør Arne Frederiksen, fængselsoverbetjent Jens P. Kristensen, der er formand for Dansk Fængselsforbunds afdeling i Horsens, og to indsatte: En talsmand fra P-gruppen, der omfatter kriminelle indsatte på bestemt tid, og en talsmand for H-gruppen, der omfatter kriminelle indsatte på ubestemt tid.

Vi diskuterede fængselsforhold og straffelovgivning i almindelighed og de lokale forhold i særdeleshed. Diskussionsdeltagerne var Abenhjertige, for som Jens P. Kristensen indledningsvis sagde: Der ber ikke være spørgsmål, vi ikke kan snakke ud om i fuld offentlighed. De indsatte havde naturligvis mange kritiske bemærkninger.

Af MOGENS AHRENKIEL

Tidsubestemt straf

Den mest indædte kritik gjaldt den tidsubestemte straf. Denne strafningsform har i de senere år været meget diskuteret, og den mest almindelige opfattelse er efterhånden, at den bør afskaffes eller i hvert fald revideres.

H-gruppens talsmand: Den tidsubestemte straf er psykisk nedbrydende. Usikkerheden under opholdet med hensyn til udskrivningstidspunktet, og ikke mindst de mange måneder vi venter på retens afgørelse, er ødelæggende og vil givetvis i mange tilfælde nedsætte et opnået behandlingsresultat.

Jan Sachs: Der er ingen tvivl om, at den tidsubestemt indsatte belastes unødvendig hårdt: han ikke ved, hvornår han skal udskrives. Det er rigtigt, at retsbehandlinger tager for lang tid. Undertiden har man indtrykket af, at myndighederne ikke ger sig klart at det drejer sig om et menneske. Arne Frederiksen: Man ma heller ikke glemme, at den tidsubestemte straf er en belastning for til kommer, at meget administrativt arbejde vil falde bort, hvis vi havde en bestemt dato at rette os efter.

- Hvorfor indferte man i sin tid denne straf i loven?

Jan Sachs: Den tidsubestemte forvaring blev gennemført i smuk overensstemmelse med tanker, der dengang var oppe i tiden. Man var inde på, at al straf burde være tidsubestemt. De indsatte blev betragtet som mennesker, der havde behov for behandling, og denne behandlings længde kunne man ikke fastsætte ved indsættelsen. Det led godt teoretisk, men i praksis har det vist sig uheldigt.

H-gruppens talsmand: Straffen er ikke blot nedbrydende, den giver også anledning til spytlikkeri, og mange har held med fedteriet.

P-gruppens talsmand: Jeg er glad for at have en dato at holde mig til. Udskrivelsesprocessen er for langsom, og vi har det samme problem med de interne bevillingsformer. Jeg skal for eks. have psykisk behandling, men det er endnu ikke blevet til ret meget.

Jan Sachs: Vi har sa mange behandlingsopgaver, at vi ikke kan klare dem tilfredsstillende. Vi er fire psykiatere og en psykolog til næsten femhundrede patienter, et par hundrede indsatte, resten preveudskrevne.

H-gruppens talsmand: Vi far for lidt i løn for vores arbejde. Jeg arbejder i skrædderiet og tjener 25--30 kroner om' ugen. Det. er efter forholdene en god løn. De penge er tjent.

P-gruppens talsmand: Jeg arbejder i sætteriet og kan tjene ca. 15 kroner om ugen. Jeg har mulighed for at fa kvalifikationstillæg, men også det er yderst beskedent.

- Hvorfor giver man ikke de indsatte fuld tarifløn for arbejde?

Arne Frederiksen: Man taler om det, og det er måske den rigtige løsning på langt sigt. Men det er et bevillingsspørgsmål og dertil kommer en lang række andre problemer. Run 1-2 pct. af de indsatte er faguddannede, og blandt de øvrige er der umådelig forskel på evner og muligheder.

Jan Sachs: Hvis de indsatte skulle have fuld tarifløn, villa de være nødt til at betale forskellige erstatninger og bidrag til familien. Og mange af de indsatte har store forpligtelser i den retning.

Jens P. Kristensen: Man ma også tænke på den gruppe, der er hel eller delvis uarbejdsdygtig.

Jan Sachs: Ja, der er ikke fa, der ma anses for

der af psykiske arsager har svært ved at Mare regelret arbejde.

Arne Frederiksen: Foreløbig er der ikke mulighed for at give fuld

tarifløn, men man burde i hvert fald forheje lønnen.

- Hvordan stiller cessen?

Jens P. Kristensen: Generelt kan jeg sige, at majoriteten slutter op om de nye retningslinier. Det er oven i købet min opfattelse, at vi, i hvert fald for år tilbage, var de mest progressive. Knipler og pistoler blev for eksempel afskaffet på vores foranledning, og vi har været med til at indføre de nye talsmandsordninger. Vi diskuterer demokrati på arbejdspladsen, ja, vi er med til at udforme retningslinierne på alle områder. Det er i dag heldigvis ikke sedan, at disse afgøres af enkeltpersoner.

Men jeg ma med beklagelse indrømme, at visse betjente, mærkværdigvis nok Især de forholdsvis unge, ønsker en skrærpert kurs overfor de indsatte. De mener, at en strengere behandling vil gavne, at den f. eks. vil formindske genindsættelser.

Arne Frederiksen: I den forbindelse vil jeg retfærdigvis gore opmærksom på, at fængselsbetjente har et vanskeligt og ansvarsfuldt job. De har hele tiden to modkrydsende hensyn at tage.

Brevcensuren

- Er det nødvendigt at oprettholde brevcensuren?

Arne Frederiksen: Indenfor fængselsvæsenet har man blandt andet i Nr. Snede, forsøgt en ophævelse af brevcensuren, og i løbet af nogle måneder vil den nye ordning sikkert blive indført på alle landets fængsler. Vi vil herefter stadig åbne brevena aft hensyn tile mid-smugning af f. eks. narkotika, men brevene vil ikke blive læst, og de indsatte vil være til stede under brevabningen.

Jan Sachs: De indsatte kan ukontrolleret skrive til offentlige myndigheder og modtage sear

uden at det bliver censureret. Og det er et spørgsmål, om man ikke burde give de indsatte fri adgang til at skrive til dagbladene.

Besøgsordningen

P-gruppens talsmand: Det er til stor gene for mange, at besøgene finder sted under observation. Der er godt nok ingen betjente i lokallet, men vi kan mærke, at vi bliver iagttaget gennem en rude i døren.

Arne Frederiksen: Jeg mener, besøgsordningen er smidig og liberal. De indsatte kan fa et besøg hver fjortende dag, men udviklingen gar henimod størst mulig kontakt med omverdenen.

Jan Sachs: Det er jo specielt det seksuelle samvær, der er et stort problem. Det er næsten umuligt at lose. Jeg er sådan set sympatisk stemt overfor det svenske system med at tillade koner og kærester kortere eller længere ophold i celleme, men vi ma også tænke på de indsatte, der ikke har kone eller kæreste.

Det er ingen god Inning at oprette dobbeltværelser specielt til seksuelt samvær, som det er blevet forsøgt i Sverige. Forholdet skulle gerne være naturligt, og der villa opstå alt for megen snak forbindelse med det omtalte forseg.

Jens P. Kristensen: Man kunne nok nemmere lose det seksuelle problem ved hjælp af udgangsordninger.

H-gruppens talsmand: Jeg far kun lov at komme ud med ledsager.

P-gruppens talsmand: Jeg er godt tilfreds med udgangsforholdene. Jeg kan hver fjerde maned fa en fem-dages orlov uden ledsager. Jeg har lov til at sætte mig i forbindelse med anstalten, hvis der er problemer, men det er intet kray.

Talsmandsordningen

- Fungerer den nye talsmandsordning tilfredsstillende?

H-gruppens talsmand: Vi er ikke fuldt ud tilfredse med ordningen, men den er endnu meget ny, og der er en god chance for, at den kommer til at fungere.

P-gruppens talsmand: Talsmandsordningen er i princippet god, men det er meget betegnende, at det nye, vi vil have gennemført, altid skal presses ind de gamle rammer.

H-gruppens talsmand: Vi er glade for det gode eksperiment med en halv times lydavis hver lørdag formiddag.

P-gruppens talsmand: Ja, det er noget, vi venter os meget af. I lydavisen bringes meddelelser om interne forhold, og der er nedsat en redaktionskomite, der modtager bidrag fra alle.

Derimod er det beklageligt at fjernsynet slukkes M. 21.30. Der er mange gode udsendelser, og det giver os kontakt med verden udenfor.

Jan Sachs: Fjernsynssendetiden burde udvides, men når vi slukker er det udelukkende af praktiske grunde. Jag har foreslaet at forykke dagturnus'en en halv eller en

hel time, men det strander på praktiske vanskeligheder.

Arne Frederiksen: Vi kunne også lose problemet ved at anskaffe en billedbåndsmaskine, men den er dyr.

Hakkeorden

H-gruppens talsmand: I det daglige gar det meget godt, men anden på anstalten er dårlig. Det skyldes også de indsatte, men den overvejende del af

Det er et faktum, at hakkeordenen eksisterer, men jeg vil gerne understrege, at der ikke er nogen af de indsatte, der bliver mishandlet.

Jens P. Kristensen: I den forbindelse tror jeg, at tanken om et fællesnævn er rigtig - et for de indsatte og et for de ansatte. De to nævn skulle forhandle hver for sig, hvorefter man skulle modes og snakke am tingene. I det hele taget tror jeg, at mange vanskeligheder kunne stoppes i starten, hvis vi alle var mere åbne overfor hinand en.

P-gruppens talsmand: Det er oplagt, at også mange indsatte tanker gammeldags i den forbindelse.

Efter løsladelsen

- Er der mange problemer efter løsladelsen?

P-gruppens talsmand: Ofte kan man klare sig efter løsladelsen, men er man f. eks. prøveløsladt, bliver man ringet op eller man far besøg, og det kan være meget uheldigt. Og samfundets reaktion er ikke god.

Arne Frederiksen: Det er desværre rigtigt, at samfundet i visse tilfælde tager dårligt imod de løsladte.

Jens P. Kristensen: Jeg trot ikke man kan generalisere i

sig. Nogle kryber langs husmurene, andre er måske brovtende, og mellem disse to ydergrupper er der mange gradueringer.

H-gruppens talsmand: Den løsladelsesbehandlinger ser retten gerne, at man har skaffet sig arbejde, og det er et stort problem, når man er tidsubestemt indsat. For det er jo langt fra givet, at man bliver løsladt.

P-gruppens talsmand: Det villa være rart med lidt flare penge ved løsladelsen, så man ikke for enhver pris er nødt til at tage det første det bedste arbejde.

Arne Frederiksen: Vi kan fra fængslets side i almindelighed skaffe værelser til de løsladte. Vi kan som sagt også godt skaffe dem arbejde, men A. kan vi

straffet. - Ville man kunne acceptere, at en tidligere straffet blev ansat som fængselsbetjent?

Arne Frederiksen: Det tror jeg ikke ville være nogen god løsning, men en lov for et par år siden gik ud på, at straffede personer principielt ikke skulle være udelukket fra at fa arbejde i statens tjeneste. Og personligt mener jeg, at Staten næsten burde have pligt til at vise et godt eksempel.

Overlæge Jan Sachs

Arne Frederiksen

Jens P. Kristensen